

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 227/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2020 v konaní o ústavnej sťažnosti [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Kusom, Nám. osloboditeľov 10, Michalovce, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Co 82/2018-939 z 30. apríla 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 215/2018 zo 6. decembra 2018 takto

r o z h o d o l :

Konanie o ústavnej sťažnosti [REDAKČIA] z a s t a v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 82/2018-939 z 30. apríla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 215/2018 zo 6. decembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola v zmysle čl. X bodu 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 zo 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) s účinnosťou od 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duřovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce prejednaná a rozhodnutá vo štvrtom senáte ústavného súdu v zložení Miroslav Ďuriš (predseda senátu), Ladislav Dudiš a Libor Duřa (sudca spravodajca).

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou o ochranu osobnosti podanou 22. júna 2006 Okresnému súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) domáhal proti žalovanej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), aby jej okresný súd uložil povinnosť ospravedlniť sa za zverejnenie nepravdivých údajov v denníku Pravda a zaplatiť sťažovateľovi nemajetkovú ujmu vo výške 10 miliónov Sk a trovy konania.

4. Napadnutým uznesením krajského súdu bolo potvrdené uznesenie okresného súdu, ktorým okresný súd rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania, sťažovateľovi aj žalovanej uložil povinnosť nahradiť trovy štátu každému vo výške 124,93 eur. Zároveň priznal žalovanej nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

5. Sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie, ktoré najvyšší súd odmietol.

6. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia v bode 1 označených práv, pretože podľa jeho názoru všeobecné súdy dospeli k nespravodlivému rozhodnutiu o trovách konania. Sťažovateľ argumentuje tým, že v prejednávanej veci došlo k procesnému excesu, pretože sťažovateľ bol v konaní úspešný, čo sa týka základu, výška plnenia závisela od úvahy súdu a v tomto prípade nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku (10 000 eur). Procesný exces ďalej podľa sťažovateľa zakladá aj tá skutočnosť, že všeobecné súdy nerozhodli o podanej žalobe v primeranej lehote, keď o nej rozhodovali až 11 rokov. Okresný súd opakovane pochybil, keď jeho rozhodnutie krajský súd až trikrát zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Napokon sťažovateľ uvádza, že len na súdnych poplatkoch zaplatil sumu 15 169,14 eur a *„bolo by v rozpore so zásadami spravodlivosti, ak by sa sťažovateľovi (žalobcovi) nevrátila aspoň suma na zaplatených súdnych poplatkoch.“*

7. V závere sťažovateľ konštatuje, že napadnuté uznesenia krajského súdu i najvyššieho súdu vykazujú vysoký stupeň svojvôle a arbitrárnosti.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené jeho v bode 1 uvedené práva, zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania vo výške 386,82 eur.

II.

Predbežné prerokovanie veci a právny záver ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde zistil, že sťažovateľ zomrel 9. augusta 2019, čo bolo ústavnému súde potvrdené oznámením Matričného úradu Michalovce doručeným ústavnému súde 20. mája 2020.

13. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde ak tento zákon v piatej a šiestej časti neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, vzťahuje sa na konanie pred ústavným súdom podľa povahy veci primerane Civilný sporový poriadok.

14. Podľa § 61 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti, inak ten, komu ju zákon priznáva.

15. Podľa § 62 CSP ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

16. Podľa § 63 ods. 1 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

17. Podľa § 63 ods. 2 CSP v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

18. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť.

19. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

20. Podľa § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením a smrťou táto spôsobilosť zanikne.

21. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

22. Podľa § 125 zákona o ústavnom súde účastníkmi konania sú sťažovateľ a orgán verejnej moci, proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje.

23. Na základe uvedenej právnej skutočnosti stratil sťažovateľ spôsobilosť byť účastníkom konania pred ústavným súdom skôr, ako sa konanie o jeho ústavnej sťažnosti skončilo.

24. Z charakteru konania o sťažnosti pred ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, predmetom ktorého je ochrana základných práv a slobôd, ktorých povaha je výsostne osobná, vyplýva, že táto ochrana neprechádza na iné osoby. V prípade konania o ústavnej sťažnosti ide preto o konanie, ktorého povaha po smrti sťažovateľa zásadne nedovoľuje, aby sa v ňom pokračovalo. To platí aj v dotknutom prípade uplatňovania základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu. Vzhľadom na to ústavný súd konanie o ústavnej

sťažnosti z dôvodu úmrtia sťažovateľa zastavil pri použití už citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu